

H O T Ă R Ă R E A nr. 1-241/2026
cu privire la examinarea Raportului Comisiei de evaluare a procurorilor,
emis în privința procurorului Liliana Partole
(din lista procurorilor Procuraturii Anticorupție)

30 iulie 2026

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă Raportul Comisiei de evaluare a procurorilor emis în privința procurorului Liliana Partole, audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, precum și explicațiile subiectului evaluării, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

I. Obiectul examinării și parcursul procedurii

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor (*în continuare – Consiliul*) se află, spre examinare, Raportul de evaluare nr. 41 din 2 iulie 2026, aprobat de Comisia de evaluare a procurorilor (*în continuare – Comisia de evaluare sau Comisia*), în privința doamnei Liliana Partole, procuror în cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, supusă evaluării externe în temeiul Legii nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte *normative* (*în continuare – Legea nr. 252/2023*), în fosta sa calitate de procuror delegat în cadrul Procuraturii Anticorupție.

Raportul și dosarul de evaluare au fost înregistrate în circuitul instituțional al Consiliului în data de 06.07.2026. Potrivit concluziilor formulate la pct. 3 și 86 din Raport, Completul de evaluare a stabilit că Liliana Partole corespunde criteriilor de integritate etică și financiară prevăzute de art. 11 din Legea nr. 252/2023 și a propus promovarea evaluării externe.

Liliana Partole activează în sistemul procuraturii din anul 2005. La 1 ianuarie 2017 a fost transferată la Procuratura municipiului Chișinău, iar în perioada 16 decembrie 2019 - 12 decembrie 2021 a fost delegată în cadrul Procuraturii Anticorupție.

La 23 mai 2024, Consiliul a transmis Comisiei lista subiecților supuși evaluării, în care a fost inclusă și Liliana Partole. La 24 mai 2024, Comisia a notificat subiectul despre inițierea procedurii și i-a solicitat prezentarea declarației de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, a chestionarului privind integritatea etică și a declarației privind persoanele apropiate. Documentele au fost prezentate la 7 iunie 2024, în termenul stabilit.

Dosarul a fost repartizat aleatoriu Completului A. La 2 aprilie 2026, Comisia a decis ca Herman von Hebel să o înlocuiască pe Saskia de Vries, având în vedere plecarea acesteia din Comisie după 30 aprilie 2026. Subiectul a fost notificat despre modificarea componenței completului și nu a formulat cerere de recuzare.

În procesul evaluării, Completul a adresat subiectului două runde de întrebări scrise, la 2 ianuarie și 20 februarie 2026, iar răspunsurile și documentele solicitate au fost prezentate la 14 ianuarie și, respectiv, 2 martie 2026. La 11 mai 2026, Completul a comunicat subiectului aspectele care generau dubii și a invitat-o la audierea din 22 mai 2026. La solicitarea acesteia, partea audierii referitoare la primul aspect s-a

desfășurat în ședință închisă, pentru protejarea vieții private și de familie. La 27 mai 2026, subiectul a prezentat din proprie inițiativă documente suplimentare.

În ședințele Consiliului din 30 iulie 2026, Liliana Partole a fost prezentă în format de teleconferință, și-a expus poziția asupra concluziilor Comisiei și a răspuns la întrebările membrilor Consiliului. Comisia de evaluare a confirmat recepționarea invitațiilor de participare și a declinat participarea. Întrucât, potrivit art. 18 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, participarea reprezentantului Comisiei constituie un drept procedural, neexercitarea acestuia nu a împiedicat continuarea examinării în baza Raportului, a dosarului de evaluare și a explicațiilor subiectului.

II. Cadrul normativ și limitele examinării de către Consiliu

În temeiul art. 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, evaluarea constă în verificarea integrității etice și financiare a subiectului. Potrivit art. 11 alin. (2) lit. a), subiectul nu corespunde criteriului de integritate etică dacă, în ultimii cinci ani, a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a procurorilor. Aprecierea faptelor trebuie realizată prin raportare la normele existente la momentul săvârșirii lor, conform art. 11 alin. (6) din aceeași lege.

În ceea ce privește integritatea financiară, art. 11 alin. (3) stabilește situațiile în care existența unor dubii serioase este determinată de o diferență relevantă între avere, cheltuieli și venituri ori de iregularități fiscale care depășesc pragurile prevăzute de lege. În prezenta cauză, Raportul nu a identificat o diferență de natura celei prevăzute la art. 11 alin. (3) lit. a) și nici iregularități fiscale care să atragă aplicarea art. 11 alin. (3) lit. b).

Potrivit art. 18 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, la examinarea rezultatelor evaluării, Consiliul ține cont de dovezile care confirmă săvârșirea faptelor prevăzute la art. 11 alin. (2) și (3). Conform art. 18 alin. (3) lit. b), Consiliul poate respinge Raportul și poate dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea ori, după caz, nepromovarea evaluării.

Controlul exercitat de Consiliu nu presupune substituirea Comisiei în administrarea primară a probelor și nici stabilirea anticipată a rezultatului reevaluării. Consiliului îi revine însă obligația de a verifica dacă toate împrejurările susceptibile să influențeze rezultatul au fost clarificate suficient și dacă motivarea Raportului permite urmărirea raționamentului prin care faptele stabilite au fost raportate, individual și cumulativ, la criteriul legal aplicabil.

Curtea Constituțională a reținut că evaluarea externă are consecințe profesionale deosebit de importante și că aprecierea gravității încălcărilor trebuie realizată în mod proporțional. În consecință, atât acceptarea, cât și respingerea unui raport de evaluare trebuie să se întemeieze pe o bază factuală suficientă și pe o motivare individualizată, fără ca simplele suspiciuni ori percepții să fie tratate drept fapte stabilite.

III. Constatările relevante ale Comisiei de evaluare

Completul a examinat două aspecte: nedeclararea transferurilor internaționale primite de la terțe persoane și nedeclararea unei linii de credit revolving. Ambele aspecte au fost discutate în cadrul audierii, iar Comisia a constatat încălcări ale Codului de etică al procurorilor, apreciind însă, pentru fiecare dintre acestea, că gravitatea nu atinge pragul prevăzut de art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Cu privire la transferurile internaționale primite de la terțe persoane

La pct. 39 din Raport, Comisia a reținut că, în perioada 2012–2023, subiectul a primit transferuri financiare internaționale recurente de la terțe persoane în echivalentul total de 1.061.321 MDL, dintre care 971.890 MDL nu au fost reflectați în declarațiile anuale. Pentru perioada relevantă evaluării etice, 1 mai 2019 - 30 aprilie 2024, suma nedeclarată a fost de 2.957 USD, echivalentul a 52.022 MDL.

Comisia a constatat, la pct. 41–45, că explicațiile subiectului au evoluat (neconsecvente) pe parcursul procedurii. Inițial, aceasta a indicat doar anumite donații, inclusiv suma de 8.573 MDL primită de la A.A., și a declarat că nu au existat alte donații bănești. Ulterior, a recunoscut un tipar mai amplu și de lungă durată de transferuri de la mai multe persoane, susținând că o parte reprezenta sprijin personal ori familial, iar o altă parte fusese recepționată în calitate de intermediar pentru terți.

În privința transferurilor de la M.D., Comisia a reținut, la pct. 46–51, existența unei relații personale apropiate, sprijinul financiar acordat subiectului și familiei sale, precum și faptul că opt transferuri, în sumă totală de 44.181 USD, au fost destinate, potrivit explicațiilor subiectului, procurării și renovării unui apartament. Comisia a consemnat și intenția lui M.D. de a dobândi o cotă-parte din dreptul de proprietate, care urma să fie formalizată ulterior, precum și decesul acestuia în anul 2018. La pct. 52, Comisia a delimitat temporal acest segment și nu l-a tratat ca încălcare etică în temeiul Legii nr. 252/2023, deoarece omisiunile relevante au avut loc în afara perioadei de cinci ani.

Referitor la transferurile provenite de la A.A. și C.V., Comisia a examinat obligația de declarare și explicațiile privind destinația fondurilor. La pct. 64–67, aceasta a constatat o încălcare a principiilor legalității, integrității și transparenței prevăzute de Codul de etică al procurorilor, a identificat elemente agravante, precum caracterul privat și extern al surselor, tiparul de durată, explicațiile succesive și declararea selectivă și elemente atenuante – quantumul limitat în perioada relevantă, lipsa unor indicii privind conflictul de interese ori avantajul necuvenit și existența unui anumit suport factual pentru explicațiile subiectului. În urma testului de proporționalitate, Comisia a apreciat că încălcarea nu este suficient de gravă pentru nepromovarea evaluării.

La pct. 68, Comisia a acceptat explicația potrivit căreia unele transferuri, în quantum total de 1.482 EUR în perioada 2019–2023, au fost recepționate doar pentru a fi transmise altor persoane, reținând că declarațiile prezentate și lipsa unor probe contrare suficiente susțineau această versiune.

Cu privire la linia de credit revolving și raporturile financiare cu T.B.

Comisia a stabilit că, la 27 noiembrie 2019, subiectul a contractat de la BC „M” SA o linie de credit revolving de 40.000 MDL, care nu a fost reflectată în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2019–2023, deși obligațiile sale cumulate față de bancă depășeau pragul legal de declarare. La pct. 79–82, Comisia a calificat această omisiune drept încălcare a Codului de etică, dar a considerat-o de gravitate limitată, având în vedere quantumul sumei, lipsa unui conflict de interese sau a unui avantaj necuvenit și explicația potrivit căreia resursele au fost utilizate în principal de T.B., persoană apropiată subiectului.

Totodată, la pct. 83–85, Comisia a separat obligația bancară a subiectului de eventuala creanță față de T.B. și a reținut că, în perioada relevantă, legea nu impunea expres declararea împrumuturilor acordate altor persoane. Comisia a constatat însă că mecanismul efectiv al rambursării sumei de 38.000 MDL a fost insuficient probat: nu a fost prezentat un grafic anual clar, iar explicațiile au indicat modalități variabile – transferuri, numerar și achitări directe. De asemenea, Comisia a reținut caracterul informal și reciproc al raporturilor financiare dintre subiect și T.B., fără a considera că aceste împrejurări stabilesc, prin ele însele, o încălcare etică suplimentară sau o problemă de avere nejustificată.

IV. Poziția subiectului evaluării

Liliana Partole a susținut concluziile Raportului de evaluare și propunerea Comisiei privind promovarea evaluării externe. În ședința Consiliului, aceasta și-a menținut explicațiile prezentate în cadrul procedurii desfășurate în fața Comisiei și a răspuns la întrebările membrilor Consiliului referitoare la transferurile internaționale primite pe numele său, la destinația acestora, la procurarea apartamentului și la linia de credit revolving nedeclarată.

În ceea ce privește transferurile efectuate de M.D., subiectul a explicat că acesta era partenerul său, cu care intenționa să își oficializeze relația în anul 2018. Potrivit acesteia, opt transferuri în valoare de aproximativ 44.000 USD au reprezentat contribuția lui M.D. la procurarea apartamentului, în timp ce creditul bancar în valoare de 650.000 MDL, contractat de subiect, constituia contribuția sa la aceeași investiție. Subiectul a susținut că nu a declarat separat sumele respective, deoarece a declarat integral apartamentul, iar mijloacele transferate de M.D. au fost utilizate pentru procurarea și amenajarea acestuia.

Liliana Partole a confirmat că apartamentul a fost procurat și înregistrat exclusiv pe numele său și că, la momentul achiziției, nu a acționat în baza unei procuri sau a unui alt mandat din partea lui M.D. Aceasta a precizat însă că înregistrarea bunului numai pe numele său s-a realizat cu acordul partenerului, urmând ca, după venirea acestuia în Republica Moldova, să fie perfectate actele necesare pentru reflectarea drepturilor sale asupra apartamentului. Potrivit subiectului, formalizarea înțelegerii nu a mai fost posibilă din cauza decesului lui M.D. în anul 2018.

Referitor la conduita ulterioară decesului lui M.D., subiectul a explicat că tatăl acestuia decedase anterior, iar cu mama lui M.D. a păstrat o perioadă legătura prin intermediul unei aplicații de comunicare. Ulterior, aceasta nu ar mai fi răspuns mesajelor, iar subiectul ar fi aflat că a decedat. Liliana Partole a mai susținut că mama lui M.D. cunoștea relația dintre cei doi și înțelegerea referitoare la procurarea apartamentului, fără să fi formulat pretenții asupra bunului. Potrivit subiectului, M.D. era unicul copil al familiei, iar aceasta nu cunoștea existența altor persoane care să fi revendicat drepturi asupra apartamentului, motiv pentru care nu a întreprins alte formalități privind situația juridică a acestuia.

În privința celorlalte transferuri primite de la M.D., subiectul a susținut că acestea erau destinate sprijinirii părinților și fratelui său, care locuiau separat, în raionul Soroca, și aveau o situație financiară modestă. Liliana Partole a explicat că sumele erau utilizate inclusiv pentru procurarea combustibilului necesar încălzirii locuinței și pentru alte necesități curente ale părinților. Aceasta a menționat că nu a considerat

respectivale mijloace drept venituri personale, întrucât nu era beneficiarul lor final și nu le utiliza pentru îmbunătățirea propriei situații patrimoniale.

Subiectul a precizat că, după decesul fratelui său în anul 2016 și al tatălui în anul 2017, responsabilitatea îngrijirii mamei i-a revenit în principal acesteia. Începând cu anul 2020, mama sa ar fi rămas să locuiască împreună cu ea din cauza stării de sănătate. Liliana Partole a susținut că, din acel moment, a declarat transferurile care îi erau destinate personal ori care erau utilizate pentru procurarea unor bunuri pentru sine, dar nu și sumele pe care le considera destinate exclusiv necesităților mamei sale.

În ședința Consiliului, subiectul nu a contestat primirea transferurilor pe numele său, însă a menținut distincția dintre sumele utilizate în interes personal și cele pe care le-a recepționat pentru membrii familiei ori pentru alte persoane. Aceasta a admis că este posibil să fi procedat greșit prin nedeclararea tuturor sumelor, dar a susținut că omisiunile au rezultat din modul în care a înțeles destinația și beneficiarul efectiv al mijloacelor financiare, iar nu din intenția de a ascunde venituri sau bunuri.

Referitor la transferurile efectuate de A.A., Liliana Partole a explicat că acesta fusese inițial un prieten apropiat al fratelui său, cunoscut în perioada în care fratele munca peste hotare. Potrivit subiectului, întrucât fratele său nu utiliza servicii bancare, A.A. transmitea mijloacele financiare pe numele acesteia, iar sumele erau ulterior remise fratelui și părinților. În susținerea acestor explicații, subiectul a făcut referire la declarația scrisă prezentată de A.A.

Liliana Partole a mai explicat că, după decesul fratelui său, relația de comunicare și prietenie cu A.A. a continuat, iar acesta a oferit în continuare sprijin financiar familiei sale, în special mamei. Subiectul a menționat că nu a avut cu A.A. relații de serviciu sau raporturi juridice, că acesta nu a avut vreo calitate în cauzele instrumentate de ea și că nu desfășoară activități economice în Republica Moldova. În ceea ce privește deplasarea sa în Turcia, subiectul a precizat că a locuit la domiciliul lui A.A., acesta suportând cheltuielile aferente găzduirii, în contextul relației personale de prietenie dintre ei.

Cu privire la alte transferuri internaționale primite în calitate de intermediar, subiectul a explicat că acestea proveneau de la rude ori persoane apropiate și erau destinate altor membri ai familiilor acestora. Liliana Partole a susținut că a prezentat Comisiei declarațiile expeditorilor și ale beneficiarilor, care confirmau remiterea ulterioară a sumelor. Totodată, aceasta a recunoscut că nu dispune de recipise sau de alte înscrisuri întocmite la momentul transmiterii banilor, explicând că operațiunile au avut loc în cadrul unor raporturi de încredere și că nu anticipase necesitatea documentării lor pentru o eventuală procedură de evaluare.

Referitor la linia de credit revolving contractată în anul 2019, Liliana Partole a confirmat că raportul juridic cu instituția bancară a fost încheiat pe numele său, dar a susținut că mijloacele financiare au fost puse la dispoziția lui T.B., care le-a utilizat și a efectuat rambursările. Potrivit subiectului, plățile dintre acestea erau realizate atât prin transfer, cât și în numerar, în cadrul unei relații de prietenie de lungă durată și al unor raporturi financiare informale.

În fața Consiliului, subiectul a recunoscut în mod expres că linia de credit trebuia declarată. Aceasta a explicat omisiunea prin interpretarea eronată a plafonului legal aplicabil obligației de declarare, susținând că a considerat, în mod greșit, că trebuia avută în vedere valoarea cumulată a obligațiilor, și nu fiecare credit în parte. Liliana Partole a negat existența intenției de a ascunde creditul, invocând că celelalte obligații

bancare, inclusiv creditul ipotecar în valoare de 650.000 MDL, au fost declarate, iar omiterea unei linii de credit de o valoare considerabil mai redusă s-ar fi datorat neatenției și interpretării greșite a prevederilor legale.

În concluzie, Liliana Partole a susținut că proveniența transferurilor a fost identificată, că acestea nu aveau legătură cu activitatea sa profesională și că nu a urmărit ascunderea unor venituri, dobândirea unor avantaje necuvenite sau disimularea situației sale patrimoniale. Subiectul și-a exprimat acordul cu constatările și concluzia Raportului de evaluare, potrivit cărora omisiunile stabilite nu ating nivelul de gravitate necesar pentru constatarea necorespunderii criteriilor de integritate etică și financiară.

V. Aprecierea Consiliului Superior al Procurorilor

Consiliul constată că Raportul de evaluare este rezultatul unor verificări complexe și că acesta identifică în mod expres atât obligațiile legale încălcate, cât și elementele agravante și atenuante avute în vedere la aprecierea gravității conduitei subiectului evaluării.

În particular, Comisia a stabilit că nedeclararea transferurilor financiare relevante perioadei de evaluare constituie o încălcare a obligațiilor de legalitate, integritate și transparență prevăzute de Codul de etică al procurorilor. Separat, Comisia a calificat drept încălcare a aceluiași Cod și omiterea liniei de credit revolving din declarațiile de avere și interese personale aferente anilor 2019–2023. Pentru fiecare dintre aceste aspecte, Comisia a aplicat testul de proporționalitate și a apreciat că încălcarea constatată nu atinge, privită distinct, pragul de gravitate prevăzut la art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Consiliul nu identifică temeiuri pentru a pune la îndoială concluzia Comisiei potrivit căreia circumstanțele analizate nu relevă o diferență nejustificată între avere, cheltuieli și venituri și nici iregularități fiscale care să atragă aplicarea art. 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023. În consecință, motivele reluării procedurii se circumscriu exclusiv criteriului de integritate etică.

Totodată, examinarea Raportului nu se reduce la verificarea existenței formale a unei analize separate pentru fiecare aspect. Consiliul urmează să stabilească dacă circumstanțele determinante au fost examinate complet, dacă elementele atenuante sunt susținute suficient de materialele dosarului și dacă motivarea permite urmărirea modului în care conduita constatată, privită în ansamblu, a fost raportată la pragul legal al încălcării grave.

Respingerea Raportului nu presupune constatarea de către Consiliu a necorespunderii subiectului criteriului de integritate etică și nici acceptarea unei concluzii alternative asupra probelor. Reluarea procedurii este necesară numai în măsura în care informațiile prezentate în ședința Consiliului și unele împrejurări nereflectate în Raport pot influența aprecierea gravității conduitei deja constatate.

Explicațiile privind nedeclararea transferurilor financiare

Comisia a stabilit că, în perioada relevantă evaluării etice, subiectul a primit de la A.A. mai multe transferuri financiare, dintre care a declarat numai suma de 8.573 MDL în anul 2023. Împreună cu transferul primit de la C.V., suma nedeclarată relevantă evaluării a constituit echivalentul a 52.022 MDL.

Raportul reține că explicațiile subiectului nu au fost consecvente pe parcursul evaluării, aceasta prezentând inițial o listă limitată a donațiilor, recunoscând ulterior

existența unui tipar mai amplu de sprijin financiar și distingând între transferurile pe care le considera declarabile și cele pe care le considera nedeclarabile, în funcție de utilizarea lor finală. Comisia a calificat aceste împrejurări drept elemente agravante, dar a apreciat că gravitatea încălcării este limitată, având în vedere cuantumul sumelor din perioada de cinci ani, proveniența identificabilă a fondurilor, lipsa unei legături cu atribuțiile profesionale și circumstanțele familiale invocate.

În ședința Consiliului, subiectul a susținut inițial că, după ce mama sa a început să locuiască împreună cu ea în anul 2020, transferurile primite de la terțe persoane au fost declarate ca donații. Solicitată să precizeze această afirmație, Liliana Partole a menționat însă că nici după anul 2020 nu a declarat toate transferurile, ci numai sumele pe care le considera destinate necesităților sale personale, nu și pe cele destinate mamei sale, inclusiv cheltuielilor curente ale gospodăriei.

Consiliul observă că explicațiile prezentate în ședință impun clarificarea situației mamei subiectului în raport cu regimul declarării averii și intereselor personale. Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016, este considerată persoană aflată la întreținere persoana care locuiește împreună cu subiectul declarării ori este întreținută de acesta și al cărei venit anual nu depășește două salarii medii lunare pe economie. O asemenea persoană este inclusă în noțiunea de membru de familie.

Raportul reține că, începând cu anul 2020, mama subiectului locuiește împreună cu aceasta în municipiul Chișinău. În fața Consiliului, subiectul a explicat că, din cauza stării de sănătate a mamei și a decesului celorlalți membri apropiați ai familiei, responsabilitatea pentru îngrijirea acesteia i-a revenit. Totuși, din Raport și din explicațiile prezentate în ședință nu rezultă dacă mama subiectului întrunea, în fiecare an relevant, și condiția privind plafonul venitului anual și dacă a fost indicată în declarațiile de avere și interese personale ca persoană aflată la întreținere.

Această împrejurare este relevantă pentru verificarea coerenței explicației potrivit căreia transferurile primite pe numele subiectului, dar destinate necesităților mamei sale, nu ar fi trebuit declarate. În cazul în care mama întrunea condițiile legale ale persoanei aflate la întreținere, urmează să fie clarificat modul în care au fost reflectate în declarații veniturile și sprijinul financiar utilizat pentru necesitățile gospodăriei comune. Dacă aceste condiții nu erau întrunite, se impune stabilirea, în baza datelor obiective, a destinației efective a sumelor despre care subiectul susține că au fost primite exclusiv în beneficiul mamei sale.

Clarificarea este necesară deoarece destinația familială a transferurilor a fost invocată ca element relevant pentru aprecierea contextului faptelor și a gravității omisiunilor declarative.

Nedeclararea liniei de credit revolving

Referitor la linia de credit revolving, Comisia a stabilit că aceasta a fost contractată pe numele subiectului în sumă de 40.000 MDL și a rămas o obligație financiară personală față de instituția bancară, indiferent de utilizarea ulterioară a mijloacelor de către T.B. Întrucât subiectul declarase deja un credit ipotecar de 650.000 MDL, pragul legal era depășit în fiecare dintre anii relevanți, iar linia de credit suplimentară trebuia reflectată în declarațiile pentru anii 2019–2023.

Comisia a considerat drept elemente agravante faptul că omisiunea s-a repetat în cinci declarații anuale și că obligația fusese contractată de la aceeași bancă de la care subiectul declarase un credit substanțial. Ca elemente atenuante, Comisia a reținut

cuantumul redus al liniei de credit în raport cu creditul ipotecar, lipsa unui conflict de interese sau a unui avantaj necuvenit și explicația potrivit căreia mijloacele fuseseră utilizate în principal de T.B., o persoană apropiată subiectului.

În ședința Consiliului, Liliana Partole a recunoscut că linia de credit trebuia declarată. Aceasta a explicat omisiunea prin faptul că ar fi interpretat eronat plafonul legal, considerând că linia de credit de 40.000 MDL nu depășea valoarea care genera obligația de declarare.

În forma în care a fost prezentată, această explicație nu înlătură integral neclaritatea. La momentul contractării liniei de credit și în fiecare dintre anii următori, subiectul avea deja o obligație bancară declarată în sumă de 650.000 MDL, care depășea prin ea însăși plafonul legal. Prin urmare, urmează a fi explicat în ce mod pretinsa eroare privind plafonul putea conduce la omiterea unei obligații suplimentare față de aceeași instituție bancară.

Totodată, Raportul consemnează că explicațiile subiectului și declarația olografă a lui T.B. nu au permis verificarea completă și fiabilă a sursei și momentului rambursărilor, unele plăți fiind pretins efectuate prin transfer, iar altele în numerar. Comisia nu a identificat, pe acest segment, o încălcare etică distinctă, dar a utilizat destinația creditului și relația personală cu T.B. drept elemente atenuante la aprecierea omisiunii declarative.

Consiliul reține că, în măsura în care utilizarea și rambursarea liniei de credit de către T.B. au fost valorificate de Comisie ca elemente atenuante, aceste împrejurări trebuie să fie susținute prin date suficiente. Nu este necesară reconstituirea tuturor raporturilor financiare dintre subiect și T.B.; este însă necesar să se verifice, în măsura posibilului, cine a utilizat efectiv mijloacele și cine a suportat rambursarea creditului. Dacă aceste împrejurări nu pot fi confirmate, Comisia urmează să explice dacă și în ce măsură ele mai pot fi reținute ca elemente atenuante și dacă această situație influențează aprecierea gravității omisiunii de declarare.

Informațiile din materialul jurnalistic indicat în chestionarul privind integritatea etică

Raportul menționează, la pct. 26, că în procesul evaluării au fost consultate inclusiv surse deschise și materiale de jurnalism de investigație. Totuși, cele două aspecte analizate în secțiunea de fond a Raportului sunt nedeclararea transferurilor internaționale și nedeclararea liniei de credit revolving. Raportul nu indică dacă materialul jurnalistic¹ declarat de subiect în chestionarul privind integritatea etică a fost verificat, dacă informațiile cuprinse în acesta au fost apreciate ca nerelevante sau dacă nu au constituit obiectul unei examinări efective.

Materialul jurnalistic reproduce declarațiile subiectului potrivit cărora aceasta îl cunoștea pe N.L. în context profesional, ca persoană vizată anterior într-o cauză penală, dar nu ar fi avut o relație personală și nu ar fi interacționat cu acesta în afara cadrului profesional. În același timp, autorii materialului au invocat informații potrivit cărora, în luna iunie 2017, subiectul ar fi solicitat intervenția serviciului de urgență în legătură cu un incident produs la domiciliul său, iar N.L. ar fi fost indicat în documentația medicală drept presupus agresor. Publicația a precizat că nu obținuse, până la momentul publicării, confirmarea oficială a Inspectoratului General al Poliției.

¹ <https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-banuitul-meu-povestea-unor-furturi-din-apartamente-cu-doi-verisori-si-acuzatii-aduse-unei-procurore-nu-stiu-cine-i-insecta-data-nu-ma-intereseaza-deloc/>

Consiliul subliniază că un material jurnalistic, declarațiile unui inculpat sau informațiile comunicate de surse neidentificate nu au valoare probatorie prestabilită și nu pot fundamenta, prin ele însele, o concluzie privind existența unei relații personale, a unui incident de violență ori a unei conduite incompatibile cu funcția de procuror.

De asemenea, faptul că subiectul ar fi avut calitatea de victimă a unui incident de violență nu poate constitui obiectul unei aprecieri etice negative. Examinarea nu poate viza natura vieții private a subiectului, ci exclusiv concordanța și caracterul complet al explicațiilor oferite în perioada relevantă evaluării.

Potrivit informațiilor din circuitul electronic informațional al Procuraturii Generale rezultă că o adresare referitoare la pretinse intervenții în cauza penală în care figura N.L. a fost transmisă între structurile procuraturii pentru examinare conform competenței. Aceste acte confirmă numai existența și circuitul instituțional al sesizării, nu și veridicitatea acuzațiilor, existența unei intervenții sau rezultatul examinării.

Incidentul pretins produs în anul 2017 se situează în afara perioadei de cinci ani și nu poate constitui un temei autonom pentru constatarea unei încălcări în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023. Totuși, în măsura în care existența unor evidențe oficiale ar confirma o interacțiune personală între subiect și N.L., această împrejurare ar putea fi relevantă pentru verificarea sincerității și coerenței declarațiilor formulate ulterior, inclusiv în materialul publicat în perioada evaluată și în cadrul procedurii de evaluare.

Consiliul nu formulează o concluzie asupra veridicității informațiilor publicate. Se constată însă că motivarea Raportului nu permite stabilirea faptului dacă informațiile respective au fost verificate prin surse primare, dacă subiectului i-au fost solicitate explicații și care au fost motivele pentru care acestea nu au influențat rezultatul evaluării.

VI. Aspectele care urmează a fi examinate la reluarea procedurii

La reluarea procedurii, în condițiile art. 20 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, Comisia de evaluare urmează să examineze, în mod concentrat și motivat, aspectele indicate de Consiliu, fără ca aceasta să presupună anticiparea rezultatului evaluării sau înlăturarea constatărilor favorabile subiectului reținute în Raport.

Consiliul constată că Raportul a examinat separat nedeclararea transferurilor și nedeclararea liniei de credit, stabilind, pentru fiecare situație, existența unei încălcări a Codului de etică, fără a considera însă că, privită individual, aceasta atinge pragul unei încălcări grave. La reluarea procedurii, Comisia urmează să analizeze dacă omisiunile repetate, explicațiile prezentate pe parcursul evaluării și în fața Consiliului, precum și celelalte împrejurări confirmate, apreciate în ansamblu, ar putea influența concluzia privind gravitatea conduitei sau nu.

Aspectele identificate de Consiliu nu exprimă un simplu dezacord cu modul în care Comisia a apreciat probele, ci vizează coerența explicațiilor oferite de subiect, suportul factual al unor elemente atenuante și existența unor informații relevante care nu și-au găsit o reflectare suficientă în Raport.

Prin urmare, noul Raport urmează să ofere o motivare completă și verificabilă asupra următoarelor aspecte:

1. Coerența explicațiilor privind transferurile și situația mamei subiectului în raport cu obligația de declarare.

Urmează să fie confruntate constatările de la pct. 53–67 din Raport cu explicațiile oferite de subiect în fața Consiliului, inclusiv cu precizarea că, după ce mama sa a început să locuiască împreună cu aceasta, nu au fost declarate toate transferurile primite pe numele subiectului, fiind omise sumele considerate destinate exclusiv mamei.

În acest context, urmează să fie clarificat dacă mama subiectului întrunea, în fiecare an relevant, condițiile legale ale persoanei aflate la întreținere, dacă această situație a fost reflectată în declarațiile de avere și interese personale și care a fost tratamentul aplicat veniturilor și sprijinului financiar utilizat pentru necesitățile gospodăriei comune.

Totodată, în măsura relevantă pentru aprecierea consecvenței explicațiilor, urmează să fie clarificat mecanismul transferurilor despre care subiectul a susținut că erau destinate anterior fratelui său: motivul pentru care acestea erau primite pe numele subiectului, modalitatea transmiterii ulterioare și suportul probator al acestei explicații. Faptul că fratele nu deținea un cont bancar nu stabilește, prin el însuși, imposibilitatea primirii directe a unei remitențe.

Reevaluarea urmează să explice/aprecieze dacă distincția aplicată de subiect între transferurile destinate personal și cele destinate membrilor familiei, precum și declararea selectivă a unor sume de natură asemănătoare influențează aprecierea caracterului repetat și a gravității omisiunilor constatate.

2. Împrejurările ulterioare decesului lui M.D.

Raportul reține că o parte importantă a mijloacelor transferate de M.D. a fost destinată procurării și renovării apartamentului înregistrat exclusiv pe numele subiectului, deși, potrivit explicațiilor acesteia, M.D. urma să dobândească o cotă-parte din dreptul de proprietate. Formalizarea înțelegerii nu a mai avut loc din cauza decesului lui M.D. în anul 2018.

În fața Consiliului, subiectul a explicat că a păstrat o perioadă legătura cu mama lui M.D., că aceasta cunoștea înțelegerea privind apartamentul și nu a formulat pretenții, iar ulterior ar fi decedat. Subiectul a mai declarat că nu cunoștea existența altor persoane care să fi invocat drepturi asupra bunului.

În aceste condiții, urmează să fie clarificat dacă, după decesul lui M.D. subiectul a întreprins demersuri rezonabile pentru clarificarea situației juridice a bunului și a mijloacelor financiare primite, dacă a verificat existența eventualilor succesori sau a unor pretenții patrimoniale și dacă a păstrat ori a întocmit documente / întreprins măsuri, care să confirme înțelegerea invocată și conduita ulterioară decesului acestuia.

Calitatea de procuror nu instituie, prin ea însăși, obligații civile diferite de cele aplicabile oricărei persoane. Totuși, pregătirea juridică și exigențele de integritate specifice funcției presupun un nivel adecvat de prudență, transparență și diligență în administrarea unei situații patrimoniale în care bunul a rămas în proprietatea exclusivă a subiectului, deși o parte substanțială a prețului ar fi provenit de la o persoană căreia urma să-i revină o cotă-parte.

Noul Raport urmează să motiveze dacă demersurile efectiv întreprinse, explicațiile și documentele disponibile confirmă o conduită diligentă și transparentă ori dacă lipsa clarificării situației patrimoniale prezintă relevanță pentru aprecierea

criteriului de integritate etică. Examinarea nu trebuie să pornească de la prezumția existenței unei obligații prestabilite de transmitere a bunului sau de identificare a succesorilor, ci de la obligațiile juridice concrete și de la circumstanțele efectiv stabilite.

3. Examinarea conduitei subiectului în legătură cu contractarea și utilizarea liniei de credit revolving

Raportul a examinat acest aspect în principal prin prisma obligației de declarare, constatând că linia de credit revolving trebuia reflectată în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2019–2023. Totuși, circumstanțele cauzei relevă un aranjament financiar mai amplu, care nu a fost analizat distinct din perspectiva integrității etice.

Linia de credit a fost contractată în numele subiectului, care a rămas unicul debitor față de instituția bancară, în timp ce cardul și mijloacele financiare au fost puse la dispoziția lui T.B. pentru utilizare. Din Raport nu rezultă cu suficientă claritate care a fost destinația reală a creditului la momentul contractării, dacă instituția bancară cunoștea faptul că mijloacele urmau să fie utilizate de o terță persoană, dacă această modalitate de utilizare corespundea condițiilor contractuale și cine a suportat efectiv dobânzile, comisioanele și rambursarea creditului.

De asemenea, urmează să fie clarificată concordanța acestui aranjament cu răspunsul inițial al subiectului potrivit căruia nu acordase împrumuturi altor persoane, precum și cu explicația prezentată ulterior, conform căreia T.B. ar fi utilizat și restituit mijloacele financiare. Împrejurarea că subiectul și-a asumat personal obligația față de bancă și a permis unei terțe persoane să utilizeze accesul său la credit ridică o problemă distinctă de simpla omisiune declarativă, și anume dacă această conduită a fost suficient de prudentă, transparentă și compatibilă cu exigențele de integritate aplicabile funcției de procuror.

Noul Raport urmează să motiveze dacă aranjamentul financiar a reprezentat un simplu ajutor acordat unei persoane apropiate, susținut prin date verificabile, sau o formă informală de intermediere a accesului la credit, în care obligația a fost asumată formal de subiect, iar mijloacele au fost utilizate efectiv de T.B. În funcție de împrejurările stabilite, Comisia urmează să aprecieze dacă destinația creditului și pretinsa rambursare de către T.B. pot fi menținute ca elemente atenuante ori dacă acestea prezintă relevanță proprie pentru evaluarea conduitei etice și a gravității omisiunii de declarare.

În lipsa unor date concrete, nu poate fi prezumată inducerea în eroare a instituției bancare sau utilizarea funcției de procuror pentru obținerea creditului. Totuși, aceste împrejurări necesită o clarificare suficientă pentru ca noul Raport să permită aprecierea completă a conduitei subiectului, nu numai a respectării obligației formale de declarare.

4. Examinarea informațiilor cuprinse în materialul jurnalistic referitor la N.L.

Având în vedere că materialul jurnalistic a fost indicat de subiect în chestionarul privind integritatea etică, iar informațiile concrete cuprinse în acesta nu și-au găsit reflectare în Raport, la reluarea procedurii Comisia urmează să examineze în mod complet circumstanțele prezentate în investigație și relevanța lor pentru criteriile de integritate.

Examinarea urmează să vizeze, inclusiv, dar fără a se limita la:

a) natura raporturilor dintre subiect și N.L., în contextul în care subiectul a recunoscut că îl cunoștea în legătură cu activitatea sa profesională, dar a negat existența unor raporturi sau interacțiuni personale, în timp ce în material sunt reproduse afirmații privind o pretinsă relație de concubinaj;

b) informația referitoare la pretinsul apel la serviciul de urgență din anul 2017, în cadrul căruia N.L. ar fi fost indicat drept presupus agresor, precum și relevanța acestei împrejurări pentru verificarea coerenței și caracterului complet al explicațiilor oferite ulterior de subiect;

c) în eventualitatea confirmării unei relații care ar fi corespuns noțiunii legale de concubinaj, perioada în care aceasta ar fi existat și consecințele asupra obligațiilor subiectului în materia declarării averii și intereselor personale;

d) informațiile privind eventuala legătură a lui N.L. cu imobilul din raionul Soroca, inclusiv pretinsa deplasare la acest bun și afirmațiile referitoare la posibilitatea de a dispune de acesta, sub aspectul existenței unor raporturi personale ori patrimoniale cu subiectul;

e) natura și întinderea eventualei implicări a subiectului în cauza penală în care figura N.L., aflată în gestiunea procurorului M.C., precum și informațiile privind eventuale intervenții ori influențe asupra modului de instrumentare a cauzei;

f) conținutul și rezultatul examinării sesizărilor intrate în circuitul instituțional al procuraturii în legătură cu aceste împrejurări;

g) modul în care împrejurările confirmate se raportează la explicațiile oferite de subiect, la obligațiile sale de declarare, la eventualele conflicte de interese și la conduita profesională relevantă perioadei evaluate..

Enumerarea respectivă evidențiază aspectele care rezultă, la această etapă, din materialele investigației jurnalistice, fără a limita Comisia în identificarea și verificarea altor împrejurări relevante ce decurg din investigația jurnalistică, din materialele cauzelor și sesizărilor aferente sau din explicațiile subiectului.

5. Aprecierea caracterului repetat și a tiparului conduitei

Raportul a examinat separat nedeclararea transferurilor financiare și nedeclararea liniei de credit revolving, constatând, în mod justificat, că fiecare dintre aceste încălcări, analizată în mod individual, nu atinge pragul unei încălcări grave. Totuși, aprecierea integrității etice nu poate fi limitată la examinarea izolată a fiecărui episod, fiind necesar să se stabilească dacă faptele confirmate, prin frecvența, continuitatea și modalitatea lor de manifestare, relevă simple situații ocazionale sau un tipar repetat de conduită.

În acest sens, Comisia urmează să aprecieze în ansamblu omisiunile declarative repetate, declararea selectivă a unor transferuri, administrarea informală a unor mijloace financiare și obligații asumate în raport cu terțe persoane, precum și coerența explicațiilor prezentate de subiect în diferite etape ale evaluării. Analiza urmează să determine dacă aceste împrejurări, privite împreună, conturează o modalitate constantă de raportare la obligațiile de transparență, prudență și integritate specifice funcției de procuror.

Noul Raport urmează să pună în balanță elementele agravante și atenuante și să motiveze dacă faptele confirmate din perioada relevantă, apreciate nu doar episodic, ci în ansamblul lor, relevă un tipar de conduită incompatibil cu exigențele etice ale funcției de procuror și ating sau nu pragul unei încălcări grave în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Consiliul subliniază că aspectele indicate constituie limitele minime ale reexaminării. Comisia păstrează competența de a administra orice alte probe necesare și de a aprecia rezultatul evaluării, însă noul Raport trebuie să răspundă expres împrejurărilor determinante și să permită verificarea raționamentului de fapt și de drept care susține concluzia finală.

Prin urmare, în considerarea constatărilor expuse, urmare a exprimării votului de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor prezenți la ședință, cu 0 voturi „pro” și 7 voturi „contra”, în temeiul art. 11, art. 18 alin. (3) lit. b), art. 19 și art. 20 din Legea nr. 252/2023, precum și al art. 70, art. 77 și art. 79 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge Raportul de evaluare nr.41 din 2 iulie 2026, emis de către Comisia de evaluare a procurorilor, în privința procurorului Liliana Partole și a dispune reluarea procedurii de evaluare.

2. A expedia prezenta hotărâre procurorului Liliana Partole și Comisiei de evaluare a procurorilor, la adresele de poștă electronică ale acestora.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de către subiectul evaluării sau de către Comisia de evaluare în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv.

4. Prezenta hotărâre va fi publicată pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor (www.csp.md, *directoriul Hotărâri*), în termen de 3 zile de la data expirării termenului de contestare sau, în cazul exercitării căii de atac, în termen de 3 zile de la data pronunțării deciziei de către Curtea Supremă de Justiție.

**Președintă interimară a
Consiliului Superior al Procurorilor**

semnat

Aliona NESTEROV